

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)

SSN Krzysztof Rączka

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania J. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.
o wysokość świadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 listopada 2016 r.,
zażalenia ubezpieczonego na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 2 czerwca 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 stycznia 2015 r. Sąd Apelacyjny w sprawie z odwołania J. K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z. o wysokość świadczenia – zmienił zaskarżony apelacją ubezpieczonego wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 29 października 2013 r. w punkcie 1 i poprzedzającą go decyzję organu rentowego z dnia 14 sierpnia 2012 r. w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu J. K. prawo do zastosowania przelicznika 1,8 do 36 dniówek z okresu pracy górniczej od dnia 14 września 1986 r. do dnia 9 stycznia 2007 r. (pkt 1.), oddalił apelację w pozostałej części (pkt 2), odstąpił od obciążania organu rentowego kosztami zastępstwa procesowego za II instancję (pkt 3).

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik ubezpieczonego wskazując wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 12.747 zł.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2016 r., I UK (...), zwrócił skargę kasacyjną J. K. celem sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia. Wezwany do wskazania sposobu wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia oznaczonego w skardze kasacyjnej, pełnomocnik ubezpieczonego podniósł, że wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi kwota 12.462 zł. Wskazał, że wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi różnica pomiędzy wysokością emerytury obliczonej z zastosowaniem przelicznika 1,8, a wysokością emerytury jaka wynika z decyzji organu rentowego z dnia 14 sierpnia 2012 r. Wartość przedmiotu zaskarżenia została obliczona z zastosowaniem przelicznika 1,8 do 318 miesięcy, to jest całego okresu pracy górniczej i w stosunku rocznym różnica pomiędzy wysokością emerytury obliczonej przez organ rentowy (i skorygowanej wyrokiem Sądu) a wysokością emerytury żądanej przez ubezpieczonego wynosi 12.461,64 zł (1.038,47 zł x 12 miesięcy).

Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2016 r. Sąd Apelacyjny sprawdził z urzędu na podstawie art. 25 § 1 k.p.c. wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczoną w skardze kasacyjnej (pkt 1) i ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie na kwotę 9.005 zł (pkt 2). Sąd Apelacyjny wskazał, że przedmiotem sporu w sprawie jest wysokość emerytury górniczej, przyznanej od dnia 24 czerwca 2012 r. zaskarżoną decyzją organu rentowego z dnia 14 sierpnia 2012 r., którą ustalono wysokość świadczenia na kwotę 4.115 zł po uwzględnieniu łącznie 318 miesięcy pracy górniczej oraz obliczonej przelicznikiem 1,8 w odniesieniu do 57 miesięcy pracy górniczej i przelicznikiem 1,2 w stosunku do 261 miesięcy. Przedmiotem sporu była kwestia zastosowania przelicznika 1,8 w stosunku do okresu zatrudnienia od 14 września 1986 r. do dnia 9 stycznia 2007 r. (243 miesięcy). Wyrokiem Sądu Apelacyjnego ze spornego okresu uwzględniono 36 dniówek pracy górniczej (1 miesiąc). W związku z tym przedmiotem sporu pozostają objęte 242 miesiące pracy górniczej (z łącznego okresu 318 miesięcy pracy górniczej). Sąd Apelacyjny uwzględniając sposób obliczenia wysokości emerytury w decyzji organu rentowego z 14 sierpnia 2012 r. przyjął, że wysokość emerytury ubezpieczonego po wydaniu wyroku Sądu Apelacyjnego powinna wynosić 4.119 zł. Powyższa kwota

wynika z następującego wyliczenia: 58 miesięcy $\times$ 1,8 = 104,4 miesiące, 260 miesięcy $\times$ 1,2 = 312 miesięcy, co daje łącznie 416,4 miesięcznie.

Według Sądu Apelacyjnego wysokość emerytury górniczej po ewentualnym uwzględnieniu spornych 242 miesięcy pracy górniczej z okresu 1986-2007 kształtowałyby się następująco: 242 miesiące $\times$ 1,8 = 435,6, a 76 miesięcy $\times$ 1,2 = 91,2, co daje łącznie 526,8 miesięcy i w rezultacie kwotę świadczenia w wysokości 4.869,44 zł. Różnica między wysokością dochodzonego świadczenia a wysokością emerytury wynikającą z treści wyroku Sądu Apelacyjnego, to 750,44 zł (4.869,44 - 4.119), co w skali roku daje różnicę 9.005,28 zł. W związku z tym wartość przedmiotu zaskarżenia obliczona w myśl art. 22 k.p.c. powinna wynosić po zaokrągleniu 9.005 zł.

Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2016 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną ubezpieczonego na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. jako niedopuszczalną z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą niż dziesięć tysięcy złotych (art. 398² § 1 k.p.c.). Sąd Apelacyjny ustalił, że prawidłowa wartość przedmiotu zaskarżenia w odniesieniu do wysokości emerytury ubezpieczonego stanowi kwota 9.005 zł jako dwunastokrotność różnicy między kwotą emerytury ustalonej w zaskarżonym wyroku (4.119 zł) a kwotą żądanej emerytury (4.869,44 zł).

Powyższe postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej ubezpieczony zaskarżył do Sądu Najwyższego zażaleniem zarzucając naruszenie art. 398² § 1 k.p.c. w związku z art. 398⁶ § 2 k.p.c. przez odrzucenie skargi kasacyjnej w sytuacji, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia przekracza kwotę 10.000 zł. Żalący się wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz o zasądzenie na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia wskazano, że ustalona przez Sąd Apelacyjny wartość przedmiotu zaskarżenia nie uwzględnia 57 miesięcy niespornych (zaliczonych przez organ rentowy z przelicznikiem 1,8 w zaskarżonej decyzji). Sąd Apelacyjny stwierdził, że przedmiotem sporu pozostają 242 miesiące pracy górniczej z okresu 1986-2007 r., z czego 242 miesiące policzył z przelicznikiem 1,8, zaś 76 z przelicznikiem 1,2, przy czym wyliczając hipotetyczną emeryturę Sąd pominął 57 miesięcy z przelicznikiem 1,8 zaliczonych w decyzji ZUS z dnia 12

sierpnia 2012 r. Żalący się wskazał, że wysokość żądanego świadczenia przy uwzględnieniu: $242 \text{ miesiące} + 58 \text{ m-cy} = 300 \text{ m-cy}$, $300 \text{ m-cy} \times 1,8 = 540 \text{ miesięcy}$, $18 \text{ m-cy} \times 1,2 = 21,6 \text{ miesięcy}$, $540 \text{ m-cy} + 21,6 \text{ m-cy} = 561,6 \text{ m-cy}$, stanowi kwota 5104,22 zł. Różnica pomiędzy wysokością emerytury obliczonej z zastosowaniem przelicznika 1,8, a wysokością emerytury, wynikającą z decyzji ZUS z dnia 14 sierpnia 2012 r. wynosi 989,60 zł. Wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi kwotę 11.875,20 zł (po zaokrągleniu 11.876,00 zł) – jako iloczyn kwoty 989,60 zł x 12 miesięcy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 10.000 zł w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawach, w których przedmiotem jest zmiana wysokości świadczenia powtarzającego się zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia, ustalonego w odniesieniu do świadczeń przyszłych na podstawie art. 22 k.p.c. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2012 r., III UZP 3/12, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 112).

Jeżeli przedmiotem sporu jest różnica pomiędzy świadczeniem w wysokości wyliczonej przez wnioskodawcę a należnością ustaloną przez ZUS, wartością przedmiotu zaskarżenia jest suma za okres jednego roku kwot stanowiących miesięczne różnice pomiędzy świadczeniem dochodzonym a pobieranym (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2016 r., II UZ 24/16, LEX nr 2113369).

Ta jednolita i ugruntowana wykładnia dotycząca określania wartości przedmiotu zaskarżenia w sporach o wysokość świadczeń emerytalno-rentowych nie była kwestionowana w zażaleniu. Nie kwestionowano w nim także ustalenia Sądu Apelacyjnego, iż po zaliczeniu do „prac przodkowych” w kopalni węgla brunatnego, oprócz przyjętych przez ZUS 57 miesięcy pracy górniczej dodatkowo 36 dni, liczba takich miesięcy (z przelicznikiem 1,8) wzrośnie do 58, a wysokość emerytury skarżącego wzrośnie do kwoty 4.119,11 zł miesięcznie. Przedmiotem sporu było ustalenie wysokości emerytury górniczej przy założeniu, że należy

uwzględnić – sugerowany w skardze kasacyjnej - cały sporny okres od 14 września 1986 r. do 9 stycznia 2007 r. w ilości 243 miesiące z łącznego okresu 318 miesięcy pracy górniczej.

Sąd Najwyższy wziął pod uwagę, że wnioskodawca pracował w kopalni od 1984 r. do 2012 r. ZUS nie kwestionował jego pracy przeliczanej wskaźnikiem 1,8 z okresu od 1 lutego 2007 r. do 31 maja 2012 r. W odwołaniu od decyzji ZUS wnioskodawca domagał się przeliczenia wskaźnikiem 1,8 całego jego okresu pracy w kopalni. Taki postulat zgłosił też w apelacji oraz skardze kasacyjnej. Obliczając wysokość postulowanej przez skarżącego emerytury, należało do 58 miesięcy pracy przodkowej (wynikającej z decyzji ZUS oraz wyroku Sądu Apelacyjnego) dodać cały sporny okres od 14 września 1986 r. do 9 stycznia 2007 r. (jak to ustalił Sąd Apelacyjny – 242 miesiące). W swoich wyliczeniach Sąd Apelacyjny, obliczając wysokość żądanej przez skarżącego emerytury, pominął niesłusznie, okres 58 miesięcy z przelicznikiem 1,8, który nie był kwestionowany. Po dodaniu tego niespornego okresu wysokość hipotetycznej emerytury wnioskodawcy wyniosłaby 5104,22 zł miesięcznie. Różnica między żadaną a należną (z mocy zaskarżonego wyroku) emeryturą wyniosłaby 989,60 zł miesięcznie i 11.875,20 zł rocznie.

Uwzględniając powyższe oraz przedmiot sporu w tej sprawie, Sąd Apelacyjny nieprawidłowo ustalił, że wartość przedmiotu zaskarżenia, wyliczona zgodnie z art. 22 k.p.c., jest niższa niż 10.000 zł. W konsekwencji nieprawidłowo orzekł, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna zgodnie z art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.

R. G.